

Distrikts-Norges kreative klasse

*Halvor Holmli, direktør,
Distriktsenteret og
Lillian Hatling, påtroppende
seniorrådgiver, Distriktsenteret.*

De kreative skyr Distrikts-Norge mener ukemagasinet Mandag Morgen (1.9.08). Artikkelen føyer seg inn i en bølge av interesse for den amerikanske økonomiprofessoren Richard Floridas innfallsvinkel om at noen yrkesgrupper per definisjon er kreative og representerer drivkraften i kunnskapsøkonomien.

Det er gjort en kartlegging av hvor disse yrkesgruppene befinner seg i Norge. Svaret er at disse yrkesgruppene er overrepresentert i byene. Ikke overraskende med tanke på at den kreative klassen etter denne definisjonen består av folk med høyere universitetsutdannelse og jobber med data, matematikk, arkitektur, design, ledelse osv. Uansett kan de som vil få bekreftet forestillingen om storbyen som arnested for nyskaping og trendsetting. I motsetning til bygda og småbyen.

Det er interessant å spørre: Kan kreativitet kobles til bestemte yrker? Er kreativitet en urban kvalitet? Vi har ikke forskningsmessig grunnlag for å si hva som er rett, men en rekke observasjoner og eksempler indikerer at kreativitet og talent snarere er knyttet til individer og miljøer enn til yrkesgruppe og storby.

Få vil motstride at Astrid Aasen på Gangstad Gårdssystemer i Inderøy er kreativ og en trendsetter for kortreist mat. I Stryn driver Simen Stålnacke Moods of Norway. Befolkningsøkning og stor vekst i oppdrettsnæringa på øysamfunnet Lovund på Helgelandskysten forklares ved at risikovillige ildsjeler har fått spillerom til å gløde.

En kreativ kjernekraft på Høylandet er Lornts Mørkved, som blant annet har etablert Høylandet Film og TV-produksjon og er initiativtaker og pådriver til Norsk Revyfestival. Kreativitet, kunnskap og dristighet kjennetegner så vel industrigründerne i Leksvik som ildsjelene for småsamfunnsatsinga i Verran. Og hva med Svein Bjørge, som har skapt Steinkjerfestivalen og får Deep Purple og over 5000 publikummere på konsert til lille Steinkjer? 28 år gamle Åsne Vågen fra Bøgrend i Vinje

Forskningsdagene

ser utviklingsmuligheter i en nærbutikk som skulle legges ned. Det krever både kreativitet og pågangsmot.

Det er ildsjelene som er trendsetterne i forhold til Distrikts-Norges framtid, ikke pessimistene. Små kommuner og lokalsamfunn som ønsker å være livskraftige er helt avhengige av kreative, dristige og framtidsrettede mennesker. Det er Distriktssenterets rolle å få fram mer fakta og forskning om folk og miljøer som lykkes med å skape verdier og livskraftige lokalsamfunn. Da er det viktig å få fastslått fra forskerhold om kaffe latte-effekten er betydelig overdrevet eller ei.

Vi trenger ikke å forske på om folk på bygda er lykkeligere enn folk i byen. I boka "Jakten på den norske lykken" viser Ottar Hellevik at det ikke eksisterer noen sammenheng mellom lykke og bosted. Det som betyr noe, er forholdet til våre nærmeste, om vi bor sammen med familie og har god helse. Denne undersøkelsen er en del av det store intervjuprosjektet Norsk Monitor, som har kartlagt og fulgt verdiorienteringen i det norske folk helt siden 1985.

Norsk Monitor har for eksempel avdekket at over halvparten av nordmenn ville foretrekke å bo i en mindre by, et tettsted eller på landet. Og mange trender er på bygdas side: Folk ønsker kortreist mat, varige verdier, gjenbruk, mer tid til familie og fritid, nærhet til naturen, noe unikt, og vi ønsker å ta vare på tradisjoner. Dette som en mottrend til forbruk, det kommersielle, pengefokus og tidsklemma. Hvorfor flytter da ikke folk? Og hva skal til?

Vi trenger forskningsmiljøenes og andre utviklingsaktørers hjelp til å svare på spørsmål som:

- Hva kjennetegner små samfunn som lykkes?
- Hva virker i distriktpolitikken?
- Hva er det som gjør noen distriktssamfunn attraktive for tilflyttere?
- Hvor havner arbeidsplassene når ny, fornybar energi bygges ut?
- Kan hyttefolket trekkes med i lokalsamfunnene på en mer aktiv måte?
- Hvem er distrikt-Norges kreative klasse?

Vi kan ikke i dag presentere forskning som beskriver Distrikts-Norges kreative klasse. Men vi håper å kunne gjøre det snart. Kompetansesenter for distriktsutvikling (Distriktssenteret) ønsker kort og godt forskernes og andres hjelp til å avkle eller bekrefte myter og antakelser om distrikts-Norge. I anledning Forskningsdagene 2008 og etableringen av Kompetansesenter for distriktsutvikling vil vi utfordre alle kreative miljø til å bidra med å bygge opp kunnskapsbasen om og for distriktene. Kanskje kan vi om ett år presentere kartleggingen av Distrikts-Norges kreative klasse?

(Publisert i Trønder-Avisa den 3.10.08)